

FARR

Jaarverslag 2021

1. Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag van 2021 van de FARR bv (Forensisch Artsen Rotterdam Rijnmond). Per maand presenteren we de belangrijkste gebeurtenissen van het jaar 2021. In het verslag treft u een overzicht van waar we als bedrijf voor staan, en de cijfers van 2021. Tevens biedt dit verslag inzicht in onze organisatie en laten we u kennis maken met een paar belangrijke samenwerkingspartners.

Wanneer we terugkijken op het jaar 2021, is dat voor FARR een jaar geweest waarin we de krapte in forensisch arts en ook beginnen te voelen en daarom wat stappen hebben gezet in taakdifferentiatie. Door COVID bleef het rondom medische arrestantenzorg rustig maar merkten we vooral veel toename in bloedafnames en schouwen. Mede hierdoor was de werkdruk hoog. Ook werden er meerdere stappen gezet in het uitbreiden van specialistische werkzaamheden. Het specialisme Forensische Geneeskunde wordt hierdoor interessanter.

Ook in het jaar 2021 zijn we onze medewerkers zeer dankbaar voor de inzet en flexibiliteit waarmee zij zich hebben ingezet. De uitvoering van het werk kwam met de nodige gezondheidsrisico's voor de medewerkers en ook werd het werk soms bemoeilijkt door de maatregelen. Dit vroeg meer dan eens creativiteit en flexibiliteit van de collega's. Wel blijft de samenwerking en onderlinge saamhorigheid bijzonder goed voelbaar.

Directie en medewerkers FARR
Rotterdam, april 2021

2. Inhoudsopgave

1. Voorwoord.....	2
2. Inhoudsopgave.....	3
3. Organisatie	4
4. Jaarkalender 2021	5
5. Mensen en middelen.....	11
6. Verrichtingen	10
7. Externe kwaliteitsbeoordeling	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
8. Nawoord.....	158

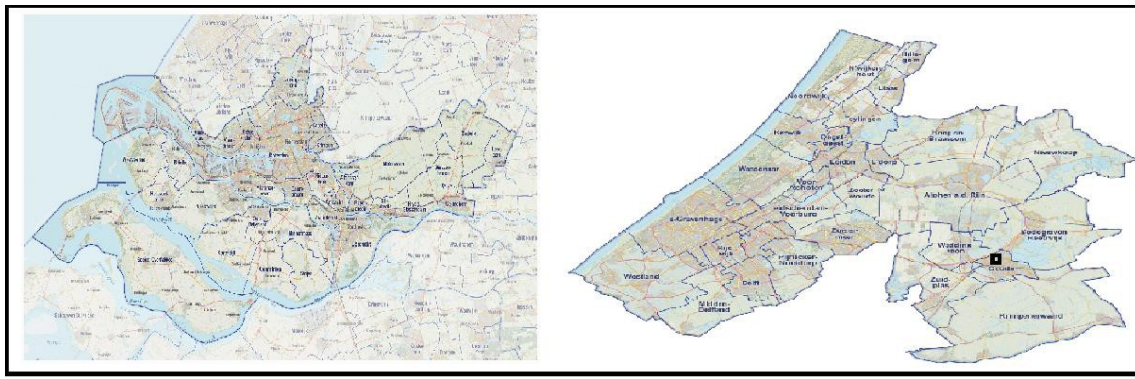
3. Organisatie

FARR b.v. verzorgt sinds 1 september 2002 alle dienstverlening op het terrein van de forensisch medische zorg voor de politie eenheid Rotterdam en sinds eind 2009 deels voor politie eenheid Den Haag (destijds genoemd politie Rotterdam – Rijnmond en Haaglanden). FARR beschikt over jarenlange ervaring op het terrein van de forensische zorg en garandeert een dienstverlening, afgestemd op de behoefte van de politie, rekening houdend met de voortdurende ontwikkelingen binnen het vakgebied.

De belangrijkste werkzaamheden van FARR zijn:

- medische arrestantenzorg
- letselbeschrijvingen
- zedenonderzoek
- psychiatrische beoordelingen
- lijkschouw
- DNA afname
- bloedafname i.v.m. Wegenverkeerswet en de Wet Gewelddelicten
- projecten

Het werkgebied gedurende de periode waarover dit jaarverslag handelt, beslaat het verzorgingsgebied van de politie eenheid Rotterdam. Voor de politie eenheid Den Haag worden uitsluitend diensten verricht op het gebied van zedenzaken. Onderstaand treft u een overzichtskaart van de politieregio's.

De medische arrestantenzorg zal via een aanbestedingstraject gegund worden, de overige werkzaamheden vallen onder de Forensisch Medische Expertise. Deze activiteiten zijn, per 2017, geduid als een overheidsprerogatief en zouden niet uitbesteed hoeven worden (zolang uitgevoerd door publieke organisatie).

4. Jaarkalender 2021

Januari 2021

- **Aanbod en bekostiging**

Vanuit FARR is er meegedacht over de noodzakelijke kostprijs van de Forensisch Medische Expertise. GGD GHOR coördineerde dit onderzoek en heeft hiervoor een externe partij ingeschakeld. Vanuit FARR zijn we hier nauw bij betrokken.

- **Onderzoeksstage Toxicologie**

Vanuit de opleiding Forensisch Onderzoek heeft een stagiair bij ons onderzoek verricht naar de meerwaarde van toxicologisch onderzoek bij de schouw. Met name vanuit het oogpunt van de forensisch arts. Uit het onderzoek is gebleken dat het vaak een bevestiging is van wat de forensisch arts al vermoedde maar het in sommige gevallen ook meer inzicht kon geven in de aard en de oorzaak van overlijden.

- **Afgestudeerd**

Onze eerste Forensisch Arts in de nieuwe opleiding heeft in januari 2021 haar opleiding (eerste deel) afgerond. Dit houdt in dat zij nu als Forensisch Arts werkzaam is bij FARR. Het tweede gedeelte van de opleiding is niet noodzakelijk voor het dagelijks uitvoeren van de werkzaamheden maar zou meer M&G breed zijn. Mogelijk volgt dit deel op een later moment.

Februari 2021

- **Invoering betaald parkeren**

Hoewel dit vakinhoudelijk geen invloed heeft, merken we dat de invoering van het betaald parkeren in de wijk rondom het kantoor van FARR wel van invloed is en is geweest op de collega's. Uiteindelijk is met elkaar gezocht naar de meest vriendelijke en efficiënte oplossing waardoor het moeten betalen eerder uitzondering dan regel is.

- **Opheffing ICT**

Vanwege het vertrek van een aantal collega's is besloten de derde ICT (Intercollegiale Toetsing) op te heffen. Voor de nog bij FARR werkzame collega's uit deze ICT groep wordt een nieuwe plek gezocht binnen de 2 bestaande ICT groepen en/of bij een externe ICT groep.

- **FMEKK**

Het FMEKK programma is in Rotterdam geïmplementeerd binnen FARR en in het netwerk. In de maand Februari zagen we hierin een significante toename tot 30 casus.

Maart 2021

- **AIOS**

Begin maart 2021 mochten wij 2 nieuwe AIOS (artsen in opleiding tot specialist) Forensische Geneeskunde bij FARR verwelkomen. Voor deze specialisatie worden AIOS gekoppeld aan een GGD of FARR waar zij gedurende de opleiding meerdere maanden praktijk ervaring op zullen doen. Een van deze AIOS is al een aantal maanden bij ons werkzaam geweest als basisarts en daarnaast is een andere basisarts ook gestart met de opleiding maar deze kon niet meer in Rotterdam geplaatst worden en is daarom elders geplaatst.

April 2021

- **Functioneringsgesprekken**

In april hebben de functioneringsgesprekken met de artsen plaatsgevonden. Deze werden gehouden in de duo's waarin men vaak samenwerkt. Deze aanpak is gekozen om elkaar als sparringpartner te gebruiken en van elkaar te leren. Deze aanpak werd als verrassend maar positief ervaren.

Mei 2021

- **Inspectie Gezondheid en Jeugd**

In het voorjaar heeft de IGJ de eerste pilot bezoeken afgelegd voor de monitoring van de kwaliteit van de lijkschouw. Rotterdam is daarbij een van de geselecteerde en bezochte regio's. De algehele indruk van de IGJ was positief: een hecht team dat de ontwikkeling van de forensische geneeskunde hoog in het vaandel heeft staan. Als mogelijk verbeterpunt werd het administratiesysteem genoemd. Het advies is dat FARR over stapt op het landelijk systeem Formatus.

Juni 2021

- **Vorbereiding aanbesteding**

In september 2021 zou de aanbesteding van de medische arrestantenzorg worden gedaan. Hiervoor zijn we in juni gestart met alle voorbereidingen.

- **Aanstelling Team Leider Administratie**

Het uitgebreide team bij de administratie miste voldoende sturing. Om die reden is besloten een team leider aan te stellen vanuit het team. Dit heeft in de tweede helft van het jaar al geresulteerd in meer rust en stabiliteit op de administratie ondanks de wisseling in samenstelling van het team. Twee collega's zijn vervangen omdat zij elders een nieuwe uitdaging hadden gevonden.

Juli 2021

- **Audit**

Als onderdeel van de jaarlijkse kwaliteitscyclus van FARR vindt er ook ieder jaar een externe audit plaats. Dit heeft in juni 2021 ook plaats gevonden door Lloyd's Register. Tijdens dit bezoek lag de focus vooral op zedenonderzoek en de kwaliteitscontrole intern bij FARR. We hebben dit bezoek met een goede beoordeling afgesloten. Meest belangrijke leer-/aandachtspunt is het feit dat er geen Risico Inventarisatie en Evaluatie werd gedaan bij FARR en dit wel verplicht is.

Augustus 2021

- **Krapte rooster**

Door langdurige uitval van 2 collega's werd de bezetting op het rooster van de forensisch artsen een grotere uitdaging. Gelukkig werd dit door de andere collega's opgevangen maar is de kwetsbaarheid van de bezetting meer duidelijk geworden. Dit heeft geresulteerd in meer onderzoek in taakdifferentiatie. Een vacature voor een forensisch verpleegkundige is vervolgens geplaatst.

September 2021

- **SRZ**

Animatiefilmpje niet natuurlijk overlijden gemaakt samen met de werkgroep juridisch zaken van het SRZ. https://stichting-srz.nl/wp-content/uploads/2022/04/SRZ_Niet_natuurlijke_dood_FINAL-verkleind-voor-website.mp4

Oktober 2021

- **FMEKK – tweede K**

De ouderen is een van de doelgroepen van het FMEKK programma, deze valt onder de zgn. tweede K. Echter nog erg weinig ouderen die wij zien. Hieraan wordt in de casuïstiek besprekingen met het netwerk extra aandacht besteed.

November 2021

- **Formele opening Filomena**

In november is het centrum huiselijk geweld en kindermishandeling formeel geopend. De naam van het centrum is Filomena. In dit centrum is er een onderzoekskamer ingericht met goede fotografie apparatuur. Van deze ruimte zal de forensisch arts gebruik maken bij letsel onderzoeken. Wel is de praktische invulling van het centrum nog niet volledig rond. Doelstelling is om dit een centrum te maken waar alle partijen aanwezig zijn zodat een slachtoffer maar naar 1 locatie hoeft te gaan (one-stop-shop), voor aangifte, onderzoek en zorg.

December 2021

- **Keuzeonderwijs**

In december en januari ligt er ieder jaar een grote focus op het keuzeonderwijs aangeboden aan 2e jaars geneeskunde studenten. Ook in 2021 hebben we dit onderwijs weer aangeboden, helaas net als in 2021 voor een groot deel digitaal. En ook dit jaar konden de praktijk momenten niet worden aangeboden hierdoor is de kennismaking met de forensische geneeskunde minder goed tot uiting gekomen. Desondanks hebben de studenten aangegeven het een interessant onderwerp te vinden. Ook nu zijn we weer dankbaar voor de energie die hier door de collega's in gestoken wordt.

- **TV en radio**

In december heeft FARR de media wat meer gezocht om het landelijk tekort aan Forensisch Artsen. In dat kader hebben artsen van ons opgetreden bij Radio 1 en RTV Rijnmond (televisie en radio). Daarnaast hebben in december de opnames plaatsgevonden voor een reportage van EenVandaag.

5. Mensen en middelen

- **Personeel**

In 2021 zijn er vrij veel veranderingen in het werknemersbestand opgetreden, dit lijkt inmiddels een normale gang van zaken. Toch uitte die veranderingen zich minder op de hoeveelheid personeelsleden maar meer op de hoeveelheid FTE. Dit is met 2 FTE toegenomen in 2021.

Onderstaand overzicht geeft weer hoe het medewerkersbestand was opgebouwd per 1-1-2020 en per 1-1-2021:

	1-1-2021		1-1-2022	
	Personen	FTE	Personen	FTE
Medisch Directeur/Forensisch Arts	1	0,8	1	0,8
Directeur Bedrijfsvoering	1	0,7	1	0,7
Forensisch Arts (ZZP) / DGA	4	0	4	0
Forensisch Arts	10	4,4	11	4,75
Forensisch Arts op ZZP basis	1	0	1	0
Arts in opleiding tot Forensisch Arts	4	1,7	2	1,7
Arts Niet In Opleiding tot Specialist	2	0,5	3	1,5
Teamleider Medisch Secretariaat	0	0	1	0,7
Medisch Administratief Medewerker	4	2,2	3	1,9
Financieel Administratief Medewerker	1	0,7	1	0,7
Coördinerend Forensisch Verpleegkundige	1	0,4	1	0,7

- **Interne overlegstructuren**

FARR kent de volgende vaste interne overlegstructuren:

- DGA overleg (als Raad van Toezicht)
- Directie overleg
- Personeelsoverleg
- Werkbespreking medisch secretariaat

FARR neemt actief deel aan het bestuur van het Forensisch medisch Genootschap het landelijk bestuursorgaan van de beroepsvereniging. Hiernaast neemt FARR deel aan de vakgroep en het landelijk netwerk forensische opsporing.

Ook is FARR betrokken bij het landelijk managers overleg. Dit overleg wordt gefaciliteerd door GGD GHOR en in dit overleg worden alle GGD regio's vertegenwoordigd door manager forensische geneeskunde. FARR ontwikkelt zich daarin steeds meer van externe partij tot samenwerkend partner.

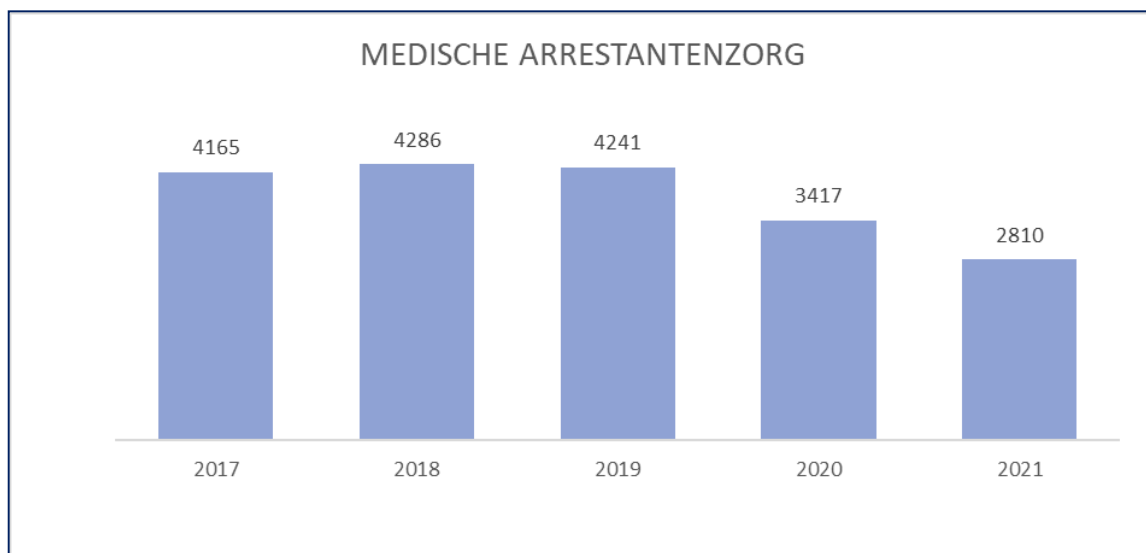
Binnen FARR zijn 2 zogenaamde ICT groepen actief. Dit zijn groepen van medewerkers die in het kader van intercollegiale toetsing met elkaar casuïstiek en aangedragen onderwerpen bespreken.

6. Verrichtingen

In dit hoofdstuk treft u de weergave van de verrichtingen van FARR over de afgelopen 5 jaar in tabellen.

5.1.Arrestantenzorg

Zoals te zien in tabel 1 blijft het aantal arrestantencontacten (visites en consulten) ook in 2021 afnemen ten opzichte van de (stabiele) voorgaande jaren. De daling in het aantal arrestantencontacten werd zichtbaar bij de aanvang van de eerste COVID-lockdown. Ook in 2021 lijkt de impact van COVID hierin sterk zichtbaar.

Tabel 1. Arrestantenzorg

5.2.Letselbeschrijvingen

Het aantal letselbeschrijvingen is, ten opzichte van voorgaande jaren, afgenomen. Mogelijk is ook hierin de impact van COVID zichtbaar.

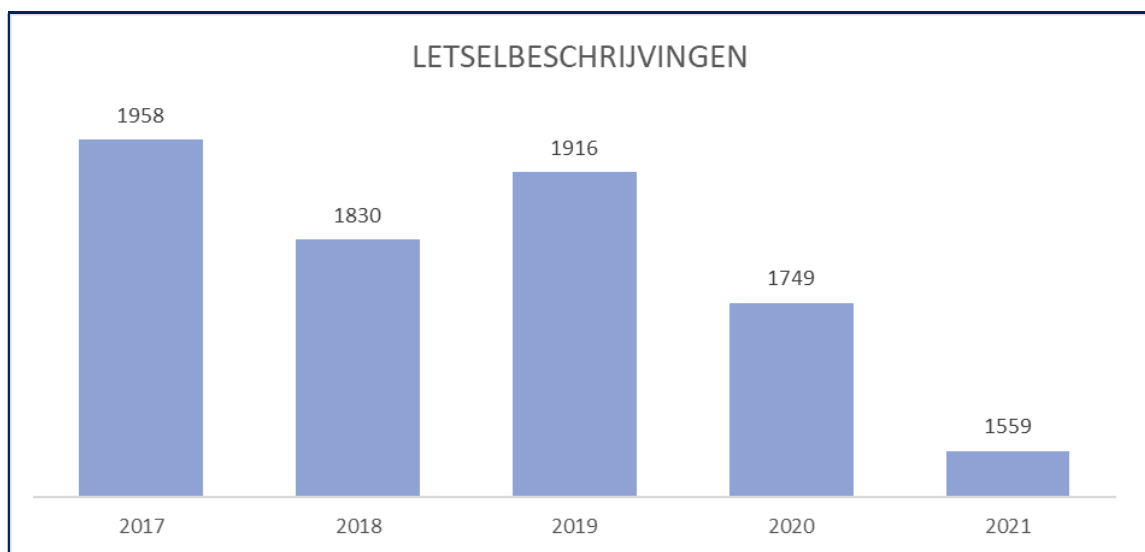
Een letselrapportage bestaat uit een (subjectieve) weergave van de opgegeven toedracht:

- –Een objectieve en systematische beschrijving van de waargenomen letsels en
- –Een beoordeling daarvan, waarbij wordt aangegeven
 - hoe de letsels ontstaan kunnen zijn,
 - wanneer de letsels kunnen zijn toegebracht en
 - of de bevindingen overeenkomen met de opgegeven toedracht.

Naast het direct beschrijven van letsels werken we ook aan de vertalingen van letsels. Een vertaling houdt in dat een letsel, beschreven door een collega medicus wordt vertaald zodat ook justitie begrijpt hoe dit letsel geïnterpreteerd kan/mag worden.

De letselbeschrijvingen/-beoordelingen in het kader van de Forensisch Medische Expertise bij Kindermishandeling en Kwetsbaren is niet meegenomen in deze grafiek. Hierin is wel een toename te zien ten opzichte van voorgaande jaren. Zeer waarschijnlijk ook vanwege de uitgebreide aandacht die er voor dit programma is.

Ook de rapportages waarvoor een arts benoemd is als gerechtelijk deskundige zijn niet opgenomen in deze tabel. Zowel de casus voor het FMEKK programma als de casus waarin we als gerechtelijk deskundige zijn gevraagd, zijn uitgebreide verrichtingen. Daarmee zou dit niet in aantal maar wel in bestede uren de daling in het aantal letselbeschrijvingen te niet doen.

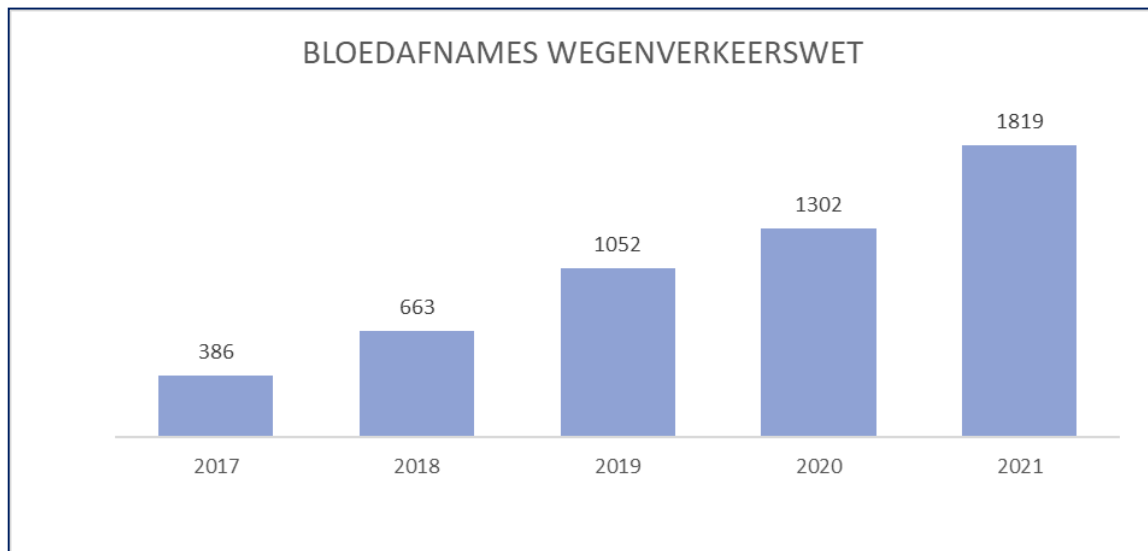

Tabel 2. Letselbeschrijvingen

5.3. Bloedafname in het kader van Wegenverkeerswet

Per 1 juli 2017 is de wet Verbeteren aanpak drugs in het verkeer (DIV) van kracht. De politie mag sindsdien bij een vermoeden van drugsgebruik een speekseltest afnemen bij een verkeersdeelnemer. Is die speekseltest positief, dan volgt een bloedafname. Sinds de start van het onderzoek is er een duidelijke toename van bloedafnames door FARR zichtbaar van rond de 250 per jaar in 2015-16 tot ruim 1800 bloedafnames in het kader van de Wegenverkeerswet in 2021. Dit aantal blijft nog altijd stijgen.

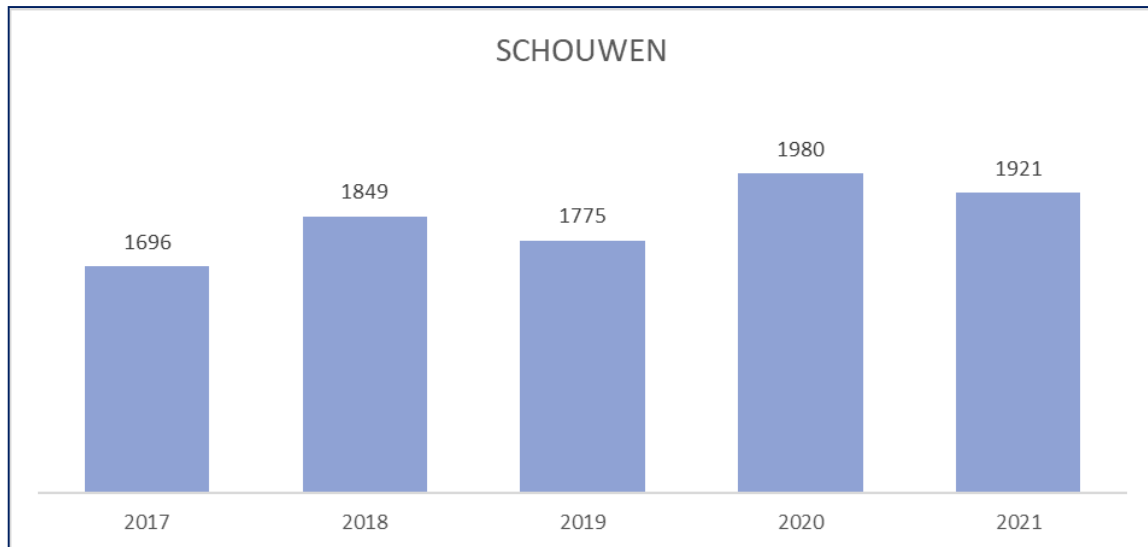
In artikel 12 lid 3 van het Besluit alcohol, drugs en geneesmiddelen in het verkeer wordt 90 minuten na staande houding als limiet van bloedafname gesteld. Het niet binnen 90 minuten afnemen van bloed is een onherstelbaar vormverzuim in het vooronderzoek, tenzij de termijnoverschrijding verschoonbaar is. Het grote aantal bloedafnames en de daarbij behorende tijdsdruk heeft belangrijke consequenties voor de bedrijfsvoering en de roostering van FARR.

Tabel 3. Art.8

5.4.Schouwen

Het aantal schouwen is toegenomen in de laatste jaren. In 2021 lijkt dit aantal te stabiliseren. Deze continuering in toename zien we met name ook bij de hoeveelheid euthanasie schouwen. Duidelijk te merken was ook een toename in schouwen in de maanden waarin COVID hevig aanwezig was in de samenleving.

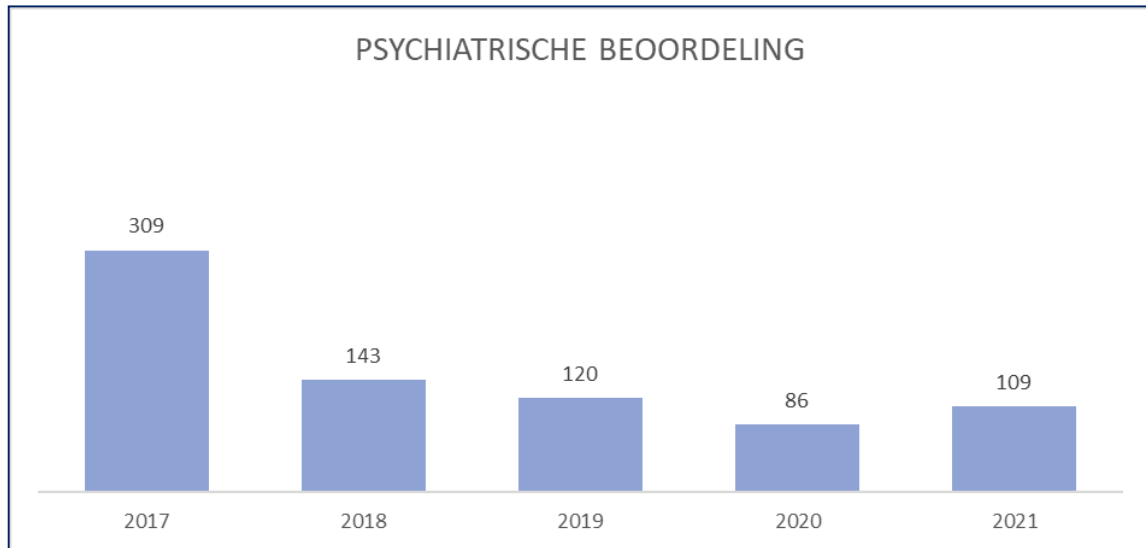

Tabel 4. schouwen

5.5.Psychiatrische beoordelingen

In Rotterdam werden tot 2017 alle verwarde personen door FARR gezien. De forensisch arts deed psychiatrische beoordeling en verzorgde verwijzing naar de acute (psychiatrie) dienst. Sinds de implementatie van de "Procedure inzet verwijzers functie Politie Rotterdam naar Acute diensten" is dit veranderd. De chef van dienst meldt patiënten nu aan voor beoordeling bij de acute dienst. Alleen

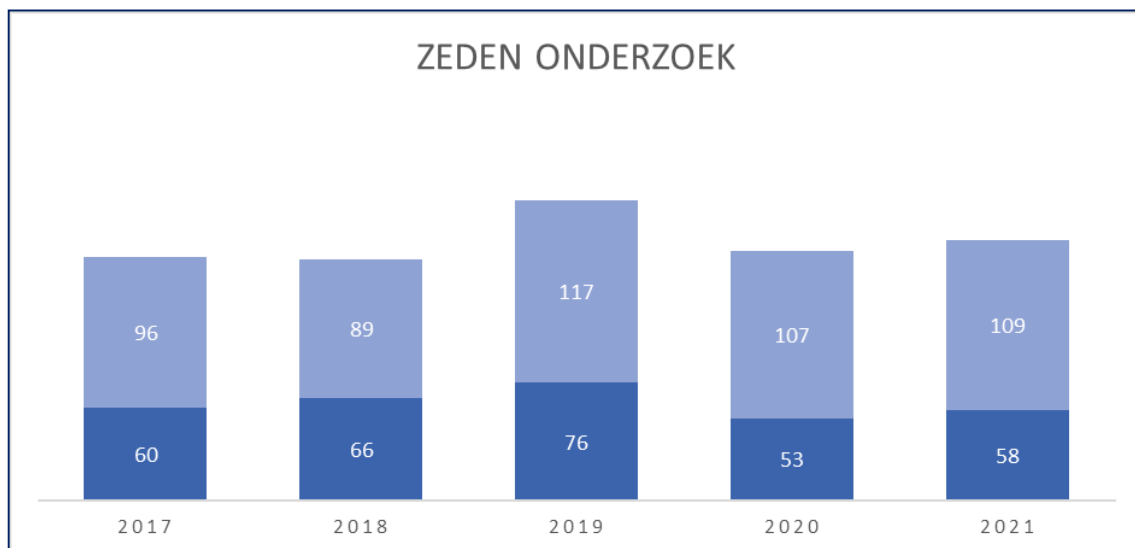
bij ernstig lichamelijke problemen en als de patiënt ernstig onder invloed van alcohol is zal de chef van dienst eerst de FARR inschakelen. Door deze verandering is het aantal psychiatrische beoordelingen door FARR sterk afgenomen zoals zichtbaar in tabel 5. Maar lijkt zich nu wat te stabiliseren.

Tabel 5. Psychiatrische beoordelingen

5.6.Zeden

FARR verricht zeden onder in de politie regio Rotterdam en in de regio Haaglanden. In tabel 6 zijn deze hoeveelheden dan ook gesplitst (donkerblauw = Den Haag, lichtblauw = Rotterdam). Over de afgelopen jaren zijn deze aantallen redelijk stabiel, met 2019 als uitschieter naar boven.

Tabel 6 zeden.

5.7.FMEKK

In 2018 is besloten dat er een nieuw product aangeboden moest worden door de forensisch artsen, namelijk een letselrapportage bij kindermishandeling en/of huiselijk geweld. In Rotterdam is dit goed van start gegaan en is vooral ook aandacht besteed aan het netwerk rondom huiselijk geweld en kindermishandeling. Voorheen kwam de forensisch arts alleen in beeld na aangifte bij de politie. Door het FMEKK (Forensisch Medische Expertise bij Kindermishandeling en Kwetsbaren) programma is de inzet van de forensisch arts ook mogelijk op aanvraag van Veilig Thuis (wanneer er nog geen politie betrokken is). In onderstaande grafiek is onderscheid gemaakt tussen casus die in opdracht van het zorgkader (VT) en justitie (OM) zijn gedaan. In de afgelopen 3 jaar is de hoeveelheid casus aan het toenemen en ten opzichte van 2019 zelfs verdubbeld.

In de meeste gevallen legt de forensisch arts het letsel vast en in de beschrijving van het letsel zal dan worden aangegeven of het letsel waarschijnlijk past bij toegebracht of accidenteel letsel.

Op aanvraag van de Rechter Commissaris kan ook een aanvullende rapportage worden opgesteld. Hierin wordt dan aangegeven of het letsel waarschijnlijk past bij de vermelde toedracht.

Rijlabels		FMEK	FMEK OM	FMEKK	FMEKK OM	Eindtotaal
2019		23	5	17	26	71
2020		53	14	10	27	104
2021		72	13	23	32	140
Eindtotaal		148	32	50	85	315

Tabel 7 FMEKK

7. Externe kwaliteitsbeoordeling

Wanneer er bij FARR een melding binnenkomt van een verminderde kwaliteit in de dienstverlening, wordt dit in vrijwel alle gevallen als klacht behandeld. Hiervoor wordt een vaste procedure gevolgd, namelijk:

- Ontvangst klacht
- Bevestiging van ontvangst door FARR en zo nodig aanvraag voor extra informatie
- Zorgvuldig onderzoek in dossier en bij betrokken persoon/personen
- Terugkoppeling naar melder met conclusie
- Terugkoppeling naar betrokken persoon/personen met conclusie
- Bespreking casus op medewerkersoverleg ter lering voor alle collega's

In het jaar 2021 zijn er 13 klachten ontvangen. In veel van de ingekomen klachten was de communicatie de grootste reden voor de ontvangst van de klacht. Vaak bleek dat gerelateerd aan de hoge werkdruk en de vermoeidheid van de arts.

Lering die FARR hieruit kan trekken is dat de collega's meer en meer tegen de maximale werkdruk aanlopen. Hier wordt in de medewerkersoverleggen aandacht aan geschonken en door middel van taakdifferentiatie wordt gezocht naar verlichting van de werkdruk.

8. Nawoord

In dit nawoord willen wij alle werknemers van FARR danken voor hun inzet in het afgelopen jaar. Een jaar dat zich misschien wel kenmerkt door de ingehouden adem en tegelijkertijd relatieve rust. Er zijn spannende ontwikkelingen geweest in de forensische geneeskunde en bij FARR welke een grote impact zouden kunnen hebben op de organisatie. We denken hierbij uiteraard aan de geplande aanbesteding Medische Arrestantenzorg, het overheidsprerogatief waardoor FARR als particuliere partij anders gepositioneerd kan worden binnen de forensische geneeskunde, de start van 2 nieuwe AIOS na een minder succesvol jaar, langdurig zieke collega's en de landelijke implementatie van het FMEKK programma.

Daarnaast was het algemene gevoel bij FARR dat er rust heerste in het team. Er hebben met name binnen de administratie wat wisselingen in personeelssamenstelling plaatsgevonden maar ook deze veranderingen hebben rust gebracht tegen het einde van het jaar.

De totale hoeveelheid verrichtingen is in 2021 ten opzichte van 2020 licht gedaald, dit zit met name in de hoeveelheid arrestantenzorg. Toch lijkt dit niet voelbaar in de dagelijkse werkdruk. Er is te zien dat de meer tijdrovende en daarmee vaak meer complexe werkzaamheden vaker voorkomen. Deze trend valt samen met verbeteringen in kwaliteit.

Grote zorg binnen FARR (maar ook landelijk binnen de forensische geneeskunde) is de (dreigende) schaarste van forensisch artsen. Binnen de organisatie wordt gezocht hoe hier bijgedragen kan worden om deze schaarste waar mogelijk op te vangen en bij voorkeur zelfs te voorkomen. De actieve betrokkenheid van FARR in het onderwijs binnen de master geneeskunde op de universiteit is een van de praktische voorbeelden waarop FARR de nieuwe geneeskunde studenten meer informatie geeft over het bestaan van de specialisatie Forensische Geneeskunde. Een ander voorbeeld is de visie op het aannemen van ANIOS met een sterke interesse in de forensische geneeskunde.

In de constant veranderende politieke omgeving, onder druk van veranderende protocollen en van het toegenomen aantal verrichtingen hebben de medewerkers zichzelf en de organisatie staande weten te houden. In 2021 is FARR wederom een betrouwbare partner voor politie en justitie, voor forensisch medisch onderzoek en forensische zorg gebleken.

Jack Menke & Geranda Zeelenberg

Directie FARR